

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 05.06.1959, sp. zn. 7 Tz 44/59, ECLI:CZ:NS:1959:7.TZ.44.1959.1

Číslo: 13/1960

Právní věta:

Ustanovenie § 210 tr. zák. poskytuje trestnú ochranu len nárokom na výživu a zaopatrenie, ktoré vyplývajú zo zákona o rodinnom práve a nie iným nárokom. Dôvodom zvláštnej trestnej ochrany vyživovacích nárokov opierajúcim sa o rodinné právo, je v prvom rade záujem a starostlivosť štátu o rodinu, ktorá už podľa ustanovenia §§ 10, 11 Ústavy 9. mája je pod zvláštnou ochranou štátu.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 05.07.1959

Spisová značka: 7 Tz 44/59

Číslo rozhodnutí: 13

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Alimentace, Zproštění obžaloby

Předpisy: 150/1948 Sb. § 10

§ 11 86/1950 Sb. § 2

§ 210 64/1956 Sb. § 242

§ 296

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obžalovaní manželé D. hoci boli rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 27. februára 1956, sp. zn. Co 1474/55, zaviazaní prispievať z dôvodov náhrady škody na úhradu osobných potrieb G. D. mesačne sumou 42 Kčs, počínajúc dňom 3. októbra 1953, túto svoju povinnosť nesplnili a tak dlhovali na úhradu osobných potrieb G. D. sumu 2142,- Kčs.

Ľudový súd v Prešove uznal obžalovaných manželov D., maloroľníkov (3,26 ha), vinnými trestným činom zanedbania povinnej výživy podľa § 210 ods. 1 tr. zák.

Za tento trestný čin im uložil trest, a to A. D. podmienený trest odňatia slobody na 5 (päť) mesiacov a manželke P. D. bezpodmienečný trest odňatia slobody na 3 (tri) mesiace.

Krajský súd v Prešove na odvolanie okresného prokurátora napadnutý rozsudok ľudového súdu zrušil vo výroku o treste uloženom obž. A. D. a tomuto obžalovanému uložil nový bezpodmienečný trest

odňatia slobody na 3 (tri) mesiace.

Najvyšší súd na sťažnosť predsedu Najvyššieho súdu vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 210 ods. 1 tr. zák., obidva rozsudky v celom rozsahu zrušil a obžalovaných A. D. a P. D. podľa § 242 písm. b) tr. por. oslobodil spod obžaloby pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 210 ods. 1 tr. zák.

Odôvodnenie:

Podľa § 2 tr. zák. trestným činom je len také, pre spoločnosť nebezpečné konanie, ktorého výsledok uvedený v zákone páchatel zaviniť. V tomto pojme trestného činu je vyjadrená základná zásada socialistického trestného práva, že ako páchatela trestného činu je možno postihnúť iba toho, kto naplnil znaky niektorého trestného činu uvedeného v osobitnej časti trestného zákona a ak toto konanie je pre spoločnosť nebezpečné.

Žiadné iné konanie nie je možné pokladať za trestný čin. Tak zvaná analógia je v našom trestnom práve neprípustná.

Podľa spisu Ľudového súdu v Prešove, sp. zn. 4 C 925/53, boli obžalovaní A. D. a P. D. zaviazaní prispievať na úhradu osobných potrieb vd. G. D. sumou 42,- Kčs mesačne z titulu náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví pri hádke na poli vzniklej preto, že krava vdovy D. sa pásala na poli obžalovaných.

Ustanovenie § 210 tr. zák. o trestnosti zanedbania povinnej výživy sa však vzťahuje len na takú vyživovaciu povinnosť, ktorá vyplýva zo zákona. Vidno to zo znenia zákona „kto neplní svoju zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrováť iného“. Ustanovenie § 210 tr. zák. poskytuje trestnú ochranu len zákonným nárokom na výživu a zaopatrenie, ktoré vyplývajú zo zákona o rodinnom práve a nie iným nárokom. Dôvodom zvláštnej trestnej ochrany vyživovacích nárokov opierajúcich sa o rodinné právo, je v prvom rade záujem a starostlivosť štátu o rodinu, ktorá už podľa ustanovenia § 10, 11 Ústavy z 9. mája je pod zvláštnou ochranou štátu. V súdenom prípade išlo o zanedbanie zákonnej povinnosti – vyživovať alebo zaopatrováť – plynúcej z predpisov o rodinnom práve, ale iba o záväzok opierajúci sa o povinnosť k náhrade škody spôsobenej ublížením na zdraví vd. G. D. Chýba tu teda objektívny znak trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 210 tr. zák. a obžalovaní nemohli byť preto uznaní vinnými týmto trestným činom (viď rozh. Krajského súdu v Prešove z 9. apríla 1952, sp. zn. 2 Tk 18/52, publikované pod č. 7/1953 Zb. rozh. tr.).

V konaní obžalovaných nespoznal Najvyšší súd ani znaky priestupku proti ochrane občianskeho spolunažívania podľa § 127 tr. zák. spr., lebo podľa názoru Najvyššieho súdu išlo v súdenom prípade o porušenie základných pravidiel občianskeho spolunažívania, teda tých pravidiel, ktorých dodržiavanie je obzvlášť potrebné pre kludné a usporiadané spolunažívanie občanov. Poškodená vd. G. D. má možnosť domáhať sa splnenia záväzku obžalovaných exekučnou cestou v konaní občianskoprávnom.

Bolo preto treba na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu vysloviť porušenie zákona v ustanovení § 210 ods. 1 tr. zák. a zrušiť chybné rozhodnutie obidvoch súdov. Keďže v zistenom konaní nezhľadal Najvyšší súd ani trestný čin, ani priestupok, rozhodol z dôvodov procesnej ekonomie priamo vo veci samej a obžalovaných spod obžaloby pre trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 210 tr. zák. oslobodil v zmysle § 242 písm. b) tr. por.

Zrušenie uznesenia ľudového súdu o povinnosti obžalovaných k náhrade trov trestného konania je odôvodnené ustanovením § 296 ods. 2 tr. por.